

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Úrtos/3/2020
Identifikačné číslo spisu: 3018200098
Dátum vydania rozhodnutia: 25.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3018200098.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudkýň JUDr. Aleny Šiškovej a JUDr. Martiny Zeleňakovej, v trestnej veci odsúdeného H. B., v konaní o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody vykonávaného na základe rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. novembra 2018, sp. zn. 23Ntc/1/2018 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. januára 2019, sp. zn. 6Úrto/8/2018 o uznaní a výkone rozsudku Krajského súdu Wiener Neustadt z 9. mája 2017, sp. zn. 37Hv 31/17s v spojení s rozsudkom Vrhného krajského súdu Viedeň z 12. septembra 2017, sp. zn. 20Bs 186/17z, na neverejnom zasadnutí konanom 25. júna 2020 v Bratislave, o sťažnosti prokurátorky Krajskej prokuratúry Trenčín proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 18. mája 2020, sp. zn. 23Ntc/1/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku z r u š u j e napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona návrh odsúdeného H. B., narodeného XX. H. XXXX v J. L., trvale bytom G. XXX, okres J. L., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, na jeho podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom Krajského súdu Wiener Neustadt z 9. mája 2017, sp. zn. 37Hv 31/17s v spojení s rozsudkom Vrhného krajského súdu Viedeň z 12. septembra 2017, sp. zn. 20Bs 186/17z uznaného na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 19. novembra 2018, sp. zn. 23Ntc/1/2018 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. januára 2019, sp. zn. 6Úrto/8/2018 vo výmere 4 (štyroch) rokov z a m i e t a .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozhodol tak, že podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 12 ods. 2 zákona číslo 549/2011 Z. z. sa odsúdený H. B. (ďalej aj „odsúdený“) podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona podmienčne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere štyroch rokov uloženého mu

rozsudkom Krajského súdu Wiener Neustadt z 9. mája 2017, sp. zn. 37Hv 31/17s v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň z 12. septembra 2017, sp. zn. 20Bs 186/17z uznaných na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 19. novembra 2018, sp. zn. 23Ntc/1/2018 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. januára 2019, sp. zn. 6Urto/8/2018.

Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona súd prvého stupňa napadnutým uznesením určil odsúdenému skúšobnú dobu na 3 (tri) roky, zároveň nariadil probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere 2 (dvoch) rokov a podľa § 51 ods. 4 písm. j) Trestného zákona a § 51 ods. 4 Trestného zákona uložil odsúdenému aj povinnosť spočívajúcu v príkaze v skúšobnej dobe sa zamestnať alebo sa uchádzať preukázateľne o zamestnanie a povinnosť spočívajúcu v príkaze v priebehu probačného dohľadu jedenkrát za 1 (jeden) mesiac preukazovať zdroje svojho živobytia.

Proti tomuto uzneseniu podala prokurátorka Krajskej prokuratúry Trenčín (ďalej aj „prokurátorka“) v zákonom stanovenej lehote, riadne a včas, sťažnosť.

V písomných dôvodoch podanej sťažnosti, po zrekapitulovaní napadnutého rozhodnutia namietala, že pri posudzovaní splnenia materiálnych podmienok pre podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je potrebné skúmať celú dobu výkonu trestu, teda aj na území Slovenskej republiky. Za týmto účelom bola vyžiadaná správa z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, z ktorej plynie, že správanie odsúdeného v uvedenom ústave nie je ničím špecifickým, svoje povinnosti si síce plní na požadovanej úrovni, avšak bez disciplinárnych odmiern či potrestaní. Resocializačnú prognózu odsúdeného hodnotí dotknutý ústav ako menej priaznivú, vzhľadom na jeho nezamestnanosť pred výkonom trestu odňatia slobody, nedostatočne kritický postoj k trestnej činnosti, počet odsúdení a závažnosť trestného činu. Z uvedených dôvodov hodnotí spomínaný ústav aj riziko sociálneho zlyhania odsúdeného ako stredné a jeho podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neodporúča. Na tomto závere zotrval zástupca dotknutého ústavu aj na verejnom zasadnutí konanom o návrhu odsúdeného na jeho podmieničné prepustenie 18. mája 2020. V podanej sťažnosti prokurátorka ďalej poukázala na spôsob spáchania trestného činu odsúdeným, ohľadom ktorého trest odňatia slobody vykonáva, okolnosti za akých bol spáchaný, na osobu odsúdeného, ktorý sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti, absentovalo uňho legálne zamestnanie a práve trestnú činnosť využíval ako prostriedok svojej obživy. Vo vzťahu k argumentácii súdu prvého stupňa obsiahnutej v dôvodoch napadnutého rozhodnutia spočívajúcej v tom, že podmieničné prepustenie chápe aj ako „podanie pomocnej ruky“ odsúdenému, ktorý deklaruje, že chce zmeniť svoj život, prokurátorka v podanej sťažnosti uviedla, že odsúdený už v minulosti podmienične prepustený bol, a to vo veci Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 2T/156/2013, teda šanca zmeniť svoj život mu už daná bola, no nevyužil ju a v páchaní trestnej činnosti pokračoval aj po podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. V podstate na základe uvedených dôvodov odvolávajúc sa aj na dôvody svojej sťažnosti zo 4. decembra 2019 proti pôvodnému rozhodnutiu súdu prvého stupňa z 25. novembra 2019 prokurátorka konštatovala, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je predčasné, a preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a súdu prvého stupňa uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Odsúdený prostredníctvom svojho obhajcu, vo vyjadrení k sťažnosti prokurátorky uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za zákonné a správne a podanú sťažnosť za nedôvodnú. Namietal, že podľa jeho názoru Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil pôvodné rozhodnutie súdu prvého stupňa len pre formálne procesné pochybenia a pokiaľ ide o materiálne podmienky, v tomto smere žiadne chyby nevidel. Krajský súd v novom konaní vytýkané nedostatky odstránil a zistil splnenie tak formálnych, ako aj materiálnych podmienok pre jeho (odsúdeného) podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Súd prvého stupňa vyhodnotil, a to najmä s ohľadom na hodnotenie správania sa odsúdeného v Rakúskej republike, že polepšenie preukázal a negatívne hodnotenie riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom nepovažoval za prekážku podmieničného prepustenia v prejednávanej veci. Naposledy spomínané hodnotenie považoval odsúdený za formálne, v mnohých otázkach diskriminačné, vypracované nie kvalifikovaným psychológom. Vzhľadom na to, že

po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody má zabezpečené bývanie, prácu, rodinné zázemie, nie je podľa názoru odsúdeného predpoklad, že sa v budúcnosti trestnej činnosti dopustí. Namietal, že zo spomínaného hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom nevyplýva žiaden konkrétny poznatok svedčiaci o opaku. Na základe vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že podmienky pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody spĺňa, a preto navrhol sťažnosť prokurátorky ako nedôvodnú zamietnuť.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým prokurátorka podala sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom napadnutého uznesenia predchádzajúce a zistil, že podaná sťažnosť je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 415 ods. 1, veta prvá, Trestného poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí.

Súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie, vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody (§ 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov).

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nemá automatický nárok. K podmienenému prepusteniu odsúdeného môže súd pristúpiť len ak vykonané dokazovanie vedie k spoľahlivému záveru, že u odsúdeného boli splnené zákonom stanovené podmienky, a to tak formálneho, ako aj materiálneho charakteru. Formálnou podmienkou podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je vykonanie zákonom stanovenej časti uloženého trestu. Materiálnymi podmienkami je potrebné rozumieť v prvom rade preukázanie polepšenia odsúdeného a v druhom rade preukázanie skutočnosti, že je možné od odsúdeného dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

O podmienenom prepustení odsúdeného z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody najvyšší súd v sťažnostnom konaní už raz rozhodoval, keď uznesením zo 14. januára 2020, sp. zn. 4Urtost/9/2019 rozhodnutie súdu prvého stupňa z 25. novembra 2019, sp. zn. 23Ntc/1/2018, ktorým bol odsúdený z výkonu vyššie označeného trestu odňatia slobody podmiennečne prepustený, na podklade sťažnosti prokurátorky zrušil a súdu prvého stupňa uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

V spomínanom zrušujúcom uznesení aj najvyšší súd považoval formálne podmienky pre podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnené. Vo vzťahu k posúdeniu naplnenia materiálnych podmienok pre podmienené prepustenie odsúdeného považoval najvyšší súd rozhodnutie súdu prvého stupňa z 25. novembra 2019 za predčasné a po jeho zrušení uložil krajskému súdu v novom konaní overiť pravosť správy Justičnej inštitúcie Sonnberg o správaní sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v Rakúskej republike, zabezpečiť jej úradný preklad z nemeckého do slovenského jazyka, v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti zistiť, či právny systém Rakúskej republiky pozná

disciplinárne odmeňovanie odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody, na ktoré sa prihliada pri podmienčnom prepustení odsúdených z výkonu trestu odňatia slobody a v prípade kladného zistenia vyžiadať si od Justičnej inštitúcie Sonnberg doplnujúce informácie v tom smere, či odsúdený disciplinárne odmenený bol, prípadne, či ním spomínané finančné odmeny je možné zároveň považovať za disciplinárne odmeny odsúdeného a nakoniec po odstránení vyššie naznačených nedostatkov opätovne posúdiť naplnenie materiálnych podmienok pre podmienčné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody zohľadniac jednotlivé hľadiská bližšie rozvedené v už spomínanom zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu, prípadne aj použitie prostriedkov technickej kontroly odsúdeného.

Vo vzťahu k formálnym podmienkam podmienčného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody s ohľadom na vyššie uvedené je nutné už len pripomenúť, že z hľadiska posúdenia dotknutého trestného činu ako prečinu, zločinu alebo obzvlášť závažného zločinu vo vzťahu k podmienke výkonu určitej časti trestu pri podmienčnom prepustení (§ 66, § 67 Trestného zákona) je rozhodujúca právna kvalifikácia podľa cudzieho rozhodnutia (a týmto rozhodnutím kvalifikačne použitého zákona iného štátu), ktoré bolo uznané príslušným súdom Slovenskej republiky, a to z hľadiska kritérií uvedených v § 10 a v § 11 Trestného zákona (forma zavinenia a trestná sadzba trestu odňatia slobody). Ak však súd upravil (znižil) trvanie trestu postupom podľa § 17 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z. z. alebo postupom podľa § 517 ods. 1 Trestného poriadku, pri kategorizácii trestného činu je rozhodujúca trestná sadzba spojená s použitým ustanovením osobitnej časti Trestného zákona [publikované rozhodnutie č. 13 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) č. 2/2016].

Používajúc vyššie uvedené kritériá v prípade odsúdenia rozsudkom Krajského súdu Wiener Neustadt z 9. mája 2017, sp. zn. 37Hv 31/17s v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň z 12. septembra 2017, sp. zn. 20Bs 186/17z je potrebné trestný čin, zo spáchania ktorého bol odsúdený uznaný vinným, posúdiť ako zločin. Konanie odsúdeného bolo totiž uznaným rozhodnutím právne posúdené ako zločin kvalifikovanej ťažkej krádeže vlámaním podľa § 127, § 128 ods. 1 č. 5, § 129 ods. 1 č. 1, č. 3, ods. 2 č. 1, § 130 ods. 1 prvý prípad, ods. 2 prvý prípad, ods. 3, 15 Trestného zákona Rakúskej republiky, teda ako úmyselný trestný čin, za ktorý je možné uložiť trest odňatia slobody vo výmere od jedného do desiatich rokov.

To potom znamená, že v prejednávanej veci sa pre naplnenie formálnych podmienok pre podmienčné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody vyžaduje výkon dvoch tretín, teda dvoch rokov a ôsmich mesiacov. Túto formálnu podmienku pre podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený splnil k 18. októbru 2019.

Krajský súd v Trenčíne po vykonaní nového konania, v rámci ktorého zabezpečil overenie pravosti správy Justičnej inštitúcie Sonnberg a jej preklad a zabezpečil aj informáciu o obsahu platnej právnej úpravy v Rakúskej republike týkajúcej sa podmienok podmienčného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že odsúdený H. B. splnil aj materiálne podmienky pre podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Vychádzajúc najmä z hodnotenia správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v Rakúskej republike, ktoré príslušný vyššie uvedený ústav hodnotil ako vzorové s tým, že odsúdený si svoje úlohy plnil usilovne, rýchlo, samostatne, k úplnej spokojnosti, pričom jeho pracovný výkon bol vynikajúci, dospel súd prvého stupňa k záveru, že takýmto svojim správaním odsúdený preukázal polepšenie. Aj napriek predchádzajúcej trestnej minulosti svedčiacej o tom, že odsúdený si do nástupu výkonu trestu odňatia slobody prostriedky obživy zabezpečoval krádežami, za ktoré bol odsúdený tak v Slovenskej, Českej, ako aj Rakúskej republike, plnením si pracovných povinností vo výkone trestu odňatia slobody hodnotených ako vynikajúce preukázal sebe, ako aj svojmu okoliu, že žiť sa dá aj z výsledkov svojej pracovnej činnosti a nie na úkor iných osôb. Navyše odsúdený opakovane pred senátom krajského súdu prezentoval záujem viesť riadny život a presvedčenie, že tak bude konať a ľútosť nad svojou protiprávnou činnosťou, na podklade čoho dospel krajský súd k záveru, že odsúdený preukázal, že v budúcnosti povedie riadny život. Pokiaľ ide o nedostatočnú sebakritičnosť k spáchanej trestnej činnosti

zo strany odsúdeného (podľa hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom), krajský súd ju považoval za eliminovanú odsúdeným deklarovanou možnosťou sa zamestnať, pravidelnými stykmi s rodinou a dospel k záveru, že nie je dôvod neveriť odsúdenému, že zmenu svojho života chce docieľiť aj založením si vlastnej rodiny. Vo vzťahu k názoru najvyššieho súdu o potrebe zváženia využitia kontroly technickými prostriedkami súd prvého stupňa uviedol, že tento účel splní aj dohľad probačného a mediáčného úradníka, vrátane povinnosti mesačného opakovaného preukazovania zdrojov svojho živobytia pri súčasnej povinnosti zamestnať sa.

S týmito závermi súdu prvého stupňa však s ohľadom na doposiaľ vykonané dokazovanie nie je možné súhlasiť.

Vo vzťahu k posúdeniu splnenia materiálnych podmienok podmienenej prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, súd skúma, či u odsúdeného došlo k polepseniu, teda, či uňho prebehol proces vnútornej premeny jeho osobnosti oprávňujúci „nádej“, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, v rámci čoho musí zvážiť aj závažnosť a povahu trestných činov, ktorých sa vykonávaný trest týka, plnenie si povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v kontexte jeho doterajšieho spôsobu života, charakteru jeho osoby, povahových vlastností a jeho postoja k spáchanej trestnej činnosti, ktoré je možné zistiť z hodnotenia odsúdeného ústavom, v ktorom vykonáva alebo vykonával trest odňatia slobody, väzbu, z jeho charakteristík, posudkov a podobne.

Polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje v jeho správaní. Dobré správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody však samé osebe automaticky neznamená, že sa odsúdený polepšil, pretože môže byť aj len prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie väznice, nie náznak skutočných zmien osobnosti odsúdeného. Dosiahnutý stupeň nápravy je preto potrebné posudzovať nielen podľa správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ale je nutné skúmať, či sa odsúdený zbavil záporných vlastností, charakterových črt, sklonov a zlých návykov, ktoré ho viedli k spáchaniu trestného činu, za ktorý bol odsúdený, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu trestný čin spáchať (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom R 37/1973).

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom R 5/2017).

Z ustálenej súdnej praxe teda vyplýva, že len dobré správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody samé osebe ešte nemusí byť prejavom, že sa odsúdený polepšil, pretože môže ísť len o prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody prípadne o účelové konanie motivované výlučne snahou byť podmienene prepustený, ktoré po odpadnutí motivácie dobrého správania nedáva záruku, že odsúdený povedie riadny život. K splneniu materiálnych podmienok pre podmienene prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody teda dôjde až vtedy, keď vykonané dokazovanie predstavuje spoľahlivý podklad pre záver, že odsúdený sa vo výkone trestu odňatia slobody dobre správa, pretože si uvedomuje nesprávnosť svojho doterajšieho konania spočívajúceho v páchaní trestnej činnosti, je odhodlaný viacej takto nekonať, došlo uňho k zmene škodlivých návykov a nevhodných charakterových vlastností, ktoré viedli k páchaniu trestnej činnosti. Len pasívne prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody pre podmienene prepustenie z výkonu takéhoto trestu zjavne nestačí.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného pri posudzovaní splnenia materiálnych podmienok pre podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je potrebné brať zreteľ na správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, na ním získané disciplinárne odmeny počas výkonu trestu odňatia slobody, na jeho doterajší život (pred výkonom trestu) vrátane predchádzajúcich odsúdení, na skutočnosť, či už v minulosti podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody bol, na jeho postoj k trestnej činnosti a na stupeň zmeny jeho negatívnych vlastností, ktoré ho k spáchaniu trestnej

činnosti, ohľadom ktorej trest vykonáva, viedli, či k jej spáchaniu aspoň prispeli.

Z predloženého spisu je zrejmé, že odsúdený sa v zásade rovnakej trestnej činnosti, ohľadom ktorej v súčasnosti trest odňatia slobody vykonáva, v minulosti už dopustil. Z odpisu registra trestov totiž plynie, že odsúdený bol rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica z 2. septembra 2013, sp. zn. 2T/156/13, právoplatným 5. septembra 2013, uznaný vinným z trestného činu krádeže (aj vlámaním) podľa § 212 ods. 2 písm. a), písm. f), ods. 3 písm. a) Trestného zákona a iné, za čomu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Z výkonu uvedeného trestu bol podmiennečne prepustený uznesením Okresného súdu Žilina z 24. októbra 2013, sp. zn. 1PP/12/2013, pričom mu bola určená skúšobná doba na 2 roky (osvedčil sa 26. januára 2016). Z už spomínaného odpisu registra trestov ďalej plynie, že odsúdený bol uznaný vinným z trestného činu krádeže, ktorej sa dopustil 13. januára 2015, aj rozhodnutím Okresného súdu Vsetín z 12. novembra 2015, sp. zn. 3T/172/2015, právoplatným 16. decembra 2015. V osobe odsúdeného teda ide o špeciálneho recidivistu.

Z vyššie označeného uznaného rozhodnutia je zrejmé, že odsúdený sa v Rakúskej republike v rokoch 2016 až 2017 dopustil zločinu kvalifikovanej ťažkej krádeže vlámaním podľa § 127, § 128 ods. 1 č. 5, § 129 ods. 1 č. 1, č. 3, ods. 2 č. 1, § 130 ods. 1 prvý prípad, ods. 2 prvý prípad, ods. 3, 15 Trestného zákona Rakúskej republiky šestnástimi skutkami.

Zo správy Justičnej inštitúcie Sonnberg z 2. mája 2019 plynie, že správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody v Rakúskej republike bolo vzorové s tým, že odsúdený si svoje úlohy plnil usilovne, rýchlo, samostatne, k úplnej spokojnosti, pričom jeho pracovný výkon bol vynikajúci.

Odsúdený v priebehu konania o jeho návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tvrdil, že jeho odmenu za prácu počas výkonu trestu odňatia slobody v Rakúskej republike v sume 20,- eur (pričom takto bol odmenený dvakrát, ako to plynie z vyššie spomínanej správy Justičnej inštitúcie Sonnberg) je potrebné považovať za disciplinárnu odmenu.

Aj keď krajský súd si v novom konaní informácie o rakúskej právnej úprave týkajúcej sa podmienok podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody zabezpečil, nevyplýva z nich, či právny systém Rakúskej republiky pozná disciplinárne odmeňovanie odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody, na ktoré sa prihliada pri podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. V tejto súvislosti potom od Justičnej inštitúcie Sonnberg súd prvého stupňa ani nežiadal doplňujúce informácie v tom smere, či odsúdený disciplinárne odmenený bol, prípadne, či ním spomínané finančné odmeny je možné zároveň považovať za disciplinárne odmeny odsúdeného. Ďalšie doplnenie dokazovania v tomto smere by si však, podľa názoru najvyššieho súdu, vyžiadalo už neúmerné predĺženie konania, preto najvyšší súd tvrdenie odsúdeného, že počas výkonu trestu odňatia slobody v Rakúskej republike bol dvakrát disciplinárne odmenený, v zmysle jednej zo základných zásad trestného konania „v pochybnostiach v prospech obvineného“, akceptoval.

Zo správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom z 11. októbra 2019 a jej doplnenia z 18. mája 2020 plynie, že správanie odsúdeného bolo na požadovanej úrovni, rovnako tak na požadovanej úrovni bolo aj plnenie jeho pracovných povinností. Počas výkonu trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky odsúdený nezískal žiadne disciplinárne odmeny a nebol ani disciplinárne potrestaný. Resocializačnú prognózu odsúdeného hodnotí dotknutý ústav ako menej priaznivú vzhľadom na jeho nezamestnanosť pred výkonom trestu odňatia slobody, nedostatočne kritický postoj k trestnej činnosti, počet odsúdení a závažnosť trestného činu. Z uvedených dôvodov hodnotí spomínaný ústav aj riziko sociálneho zlyhania odsúdeného ako stredné a jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neodporúča. Na tomto závere zotrval zástupca dotknutého ústavu aj na verejnom zasadnutí, konanom o návrhu odsúdeného na jeho podmiennečné prepustenie, 18. mája 2020.

Zhrnúc vyššie uvedené je teda zrejmé, že odsúdený sa zhodnej trestnej činnosti dopúšťal opakovane, pričom v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody ohľadom závažnej trestnej činnosti (kvalifikovaná

ťažká krádež vlámaním). Odsúdený už v minulosti podmienčne prepustený bol, dostal teda možnosť preukázať, že vie riadny život viesť, no túto šancu nevyužil, naopak dopustil sa v Rakúskej republike už opakovane uvádzanej kvalifikovanej ťažkej krádeže vlámaním, a to početnými skutkami. Aj keď počas výkonu trestu odňatia slobody v Rakúskej republike bol odsúdený dvakrát disciplinárne odmenený, napriek tomu, že na území Slovenskej republiky vykonáva trest odňatia slobody už viac ako rok, žiadnu disciplinárnu odmenu nezískal. Navyše jeho postoj k trestnej činnosti nie je dostatočne kritický. V tomto smere považuje najvyšší súd, opierajúc sa o dlhodobu ustálenú súdnu prax (napríklad už vyššie spomínané publikované rozhodnutie R 37/1973), správy ústavov na výkon trestu odňatia slobody vychádzajúce z hodnotenia sociálnych pracovníkov, či pedagógov (zamestnancov ústavov), ktorí s odsúdeným pracujú v podmienkach ústavu dlhší čas, za postačujúce, ak z konkrétnych okolností tohto ktorého prípadu nevyplýva potreba pribrať do konania na tento účel znalca z odboru psychológie, či iného odboru. V prejednávanej veci z obsahu spisu, ale ani tvrdení odsúdeného takáto potreba nevyplýva. Odsúdený neuvádza žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by obsah hodnotenia podaného vyššie uvedeným ústavom na výkon trestu odňatia slobody spochybňovali, bez bližšej argumentácie len označuje spomínané hodnotenie za formálne, diskriminačné a dožaduje sa posúdenia dotknutej otázky „kvalifikovaným“ psychológom.

Vzhľadom teda na to, že odsúdený po dobu viac ako jedného roka výkonu trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky nezískal žiadnu disciplinárnu odmenu, dobré hodnotenie jeho správania sa, či už v podmienkach výkonu trestu na území Slovenskej alebo Rakúskej republiky a získanie dvoch disciplinárnych odmien počas výkonu trestu viac ako dvoch rokov v Rakúskej republike, je nutné hodnotiť len ako prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, nepredstavuje však preukázanie polepšenia. A vzhľadom na to, že odsúdený sa v minulosti trestnej činnosti dopúšťal opakovane, a to aj potom, čo podmienčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody už bol, nemá dostatočne kritický postoj k trestnej činnosti, niet záruky, že v budúcnosti riadny život povedie, a to aj keď v konaní pred krajským súdom opakovane deklaroval ľútosť nad svojím konaním a snahu viesť v budúcnosti riadny život. Za takejto situácie potom, podľa názoru najvyššieho súdu, ani deklarované zabezpečenie bývania a zamestnania a ani dohľad probačného a mediáčného úradníka, či povinnosť v jednomesačných intervaloch preukazovať zdroj svojho príjmu, obavu z možného opätovného spáchania trestnej činnosti odsúdeným v prípade jeho podmienčného prepustenia neeliminuje. V tejto súvislosti nie možné prehliadnuť, že aj Ústav na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, v ktorom odsúdený vykonával trest odňatia slobody viac ako rok, hodnotí jeho resocializačnú prognózu ako menej priaznivú a podmienčne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody ho neodporúča.

Najvyšší súd dospel teda k záveru, že odsúdený materiálne podmienky podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nespĺňa, a preto ho nie je možné z výkonu trestu, ktorý momentálne vykonáva, podmienčne prepustiť.

Na základe uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté rozhodnutie zrušil a sám rozhodol tak, že odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody podmienčne neprepustil tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.